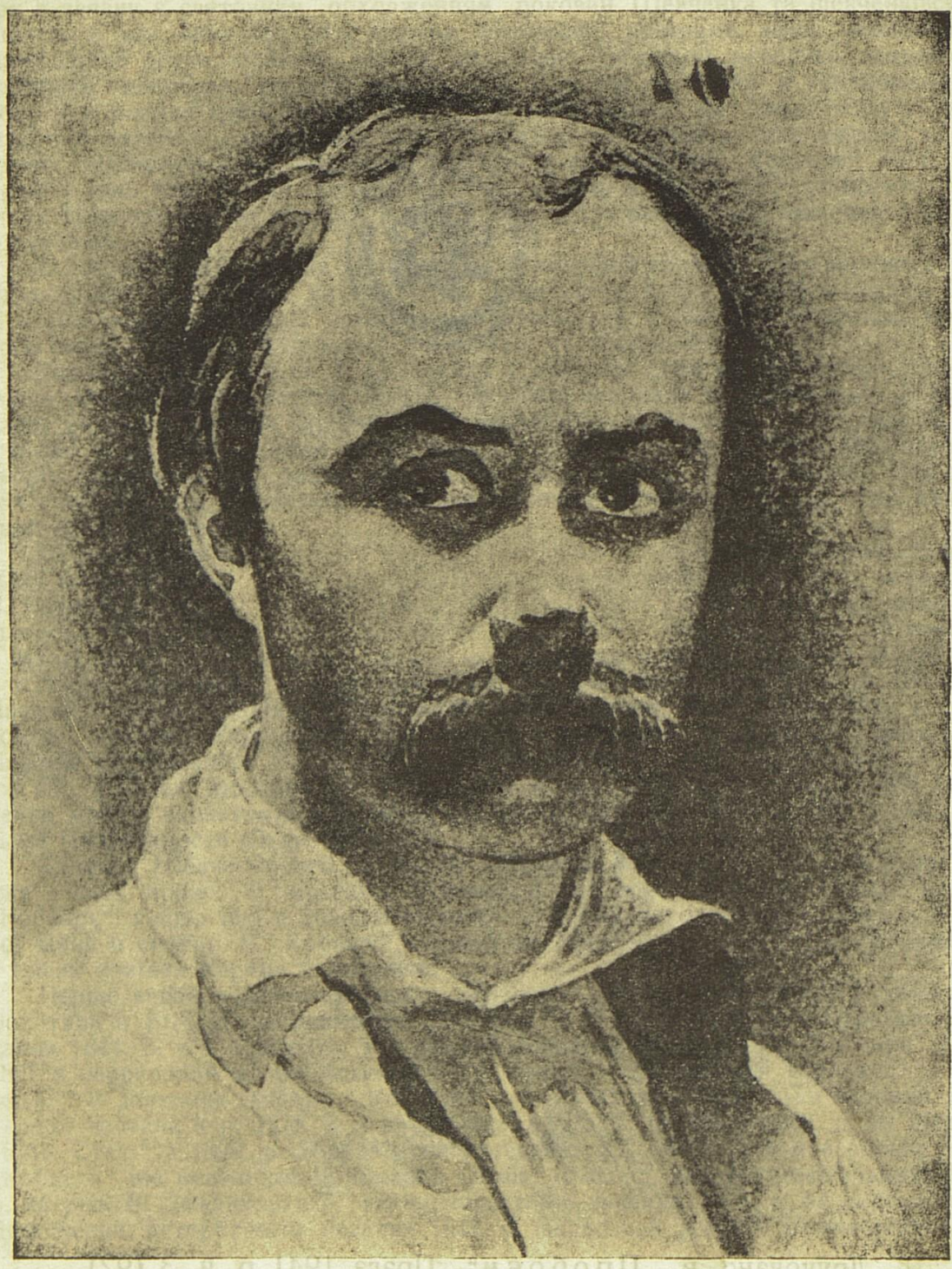

14173
92 (274)

292

Шевченкіана в Музеї ВБУ був виспіваний постановою Уряду
Української Республіки 14 лютого 1936 р. В цьому відношенні згідно з тією
постановою... має бути зібрана вся ця спадщина Шевченка, а особливо
те, що стосується боротьби України.

Шевченкіана в Музеї Визвольної Боротьби України (1936—1941)

Друк. І. Андреева вл. Прага XII, Бельведерська 10.

2. 12478

Шевченківська в Музеї
Визвольної Бороти України
(1936—1941)

235021

SLOVANSKA KNIHOVNA
31 8607501 0

37444

D. Kariznyj.

Друковано в „Пробоем“, Прага 1941 р. ч. 3 (92)
Друк. І. Андреска вд., Прага XII, Белеградська 10.

Шевченківський відділ в Музеї ВБУ був заснований постановою Управи музейного Товариства 10-го лютого 1936. р. В цьому відділі — згідно з тією постановою — має бути зібрано все, що стосується Т. Шевченка, а особливо те, в чому виявилася сила і вплив Шевченка у визвольній боротьбі України. Завданням Шевченківського відділу є уможливити пізнання життя, творчості й культу Шевченка.

Шевченкіана в Музеї ВБУ складається з різних колекцій наукових і мистецьких. Кожна з цих колекцій за ці п'ять років зросла дуже значно, а даліше поповнення їх забезпечує Музеєві ВБУ в Празі значіння дуже важного органу шевченкознавства. Музей вже тепер має значну колекцію видань Шевченка й зібрав багато основної літератури про нього та його творчість. А ще більше має Музей матеріалів про культ Шевченка серед українців — ріжноманітних пам'яток в зв'язку з святочним обходженням роковин Шевченка та шевченківських ювілеїв. Є між ними листівки, відозви, фотографії, програми, афіші, запрошення, різні дрібні друки, відзнаки, написи, спеціальні публікації, часописи, одноднівки, портрети, погруддя, медалі, кліші і т. д. І те все не тільки з українських земель, а з різних країн чужини — і з тих найдалших, де тільки живуть українці. Є в музейній шевченкіані також і архівні матеріали — діловодства спеціальних шевченківських комітетів, матеріали про видання „Кобзаря“ 1876. р. в Празі й інш. Але основу Шевченківського відділу в Музеї ВБУ становить бібліотека Шевченківських творів і праць про нього та репродукції малюнків і гравюр Шевченка.

З повних видань творів Шевченка є в музейній колекції томи варшавського, лясциського, київських, харківського, львівського й сергіївського видань. Деякі з цих видань, зокрема лясциське і варшавське, є також в бібліотеці покійного акад. Ст. Смаль-Стоцького, переданій до Музею ВБУ.

Повне видання творів Т. Шевченка у Варшаві було розплановане Українським Науковим Інститутом на 16 томів, які виходили не за чергою. З цього плану за час існування варшавського Інституту опубліковано 13 томів. З них в Музеї є, на жаль, лише 12, — бракує тому 16-го, що містить бібліографію творів Шевченка та праць про нього, складену В. В. Дорошенком. Цей том, хоч і вийшов, але до Музею своєчасно висланий не був, а тепер уже нема й надії на одержання його.

Не було закінчене виданням і повне зібрання творів Т. Шевченка Української Академії Наук, з якого в Музеї є лише виданий під загальною редакцією С. Єфремова один IV том, що містить в собі Журнал Шевченка. Так само й з пізніших київських видань Академії Наук УРСР, плянованих на 10 томів, є в Музеї лише окремі томи творів. З харківського видання „Рух“ Музей має 2 т. творів Шевченка, що містить в собі прозові твори в редакції А. Шамрая. Натомість вповні закінчені видання повних збірників творів Шевченка є п'яти-томове видання Української Накладні за редакцією Б. Лепкого і двотомове видання за редакцією Вол. Гадзінського та Костя Буревія, видруковане 1925. р. аж в г. Сергіїві Московської губ. До цієї ж таки категорії видань творів Шевченка можна зарахувати й давніше двотомове видання його творів в серії Руської Письменности (Львів, 1912. р.).

Видання Шевченкового „Кобзаря“ зібрані в Музеї, хоч і не вповні ще, але вже досить повно. В музейній колекції є вже понад двадцять різних видань „Кобзаря“. Серед них є давніші видання — з минулого століття, зперед світової війни й пізніші. Є „Кобзарі“, видані на Україні, в кол. Росії, в Галичині та в інших країнах Європи й Америки.

Перше видання Шевченкового „Кобзаря“ 1840. р. має Музей у львівській фототипії з 1914. р. Чигиринський „Кобзарь“ і „Гайдамаки“ петербурзького видання 1844. р. є в оригіналі; так само й даліше видання цього „Кобзаря“ (СПБ, 1867 з перекладом по російському О. А. Лепко: „Чигиринській торбаніст — п'євець“). З давніших видань „Кобзаря“ є в Музеї ще женецьке видання його першої частини з р. 1878. й заборонених в Росії поезій з 1890. р. та видання „Кіев. Стар.“ з 1899. р. З передвоєнних видань ХХ. ст. Музей має обидва томи „Кобзаря“ під редакцією Ів. Франка (Львів, 1908. р.), петербурзьке видання 1907. р. за ред. В. Доманицького, катеринославське видання 1914. р. за редакцією Д. Дорошенка, петербурзьке видання 1911. р. (склад изд. у Н. И. Холмушина) і ко-

ломийський вибір для молоді з 1910. р. З часів світової війни є в Музеї два видання „Кобзаря“ Союзу Визволення України — одно львівське з 1914. р. (вибір поезій, випуск II) і друге — віденське з 1915. р. (теж вибір поезій).

Найбільше видань „Кобзаря“ появилoся після війни. З них найраніші, що є в Музеї, — це київське видання Є. Череповського 1918. р. (повний текст „Кобзаря“ в ред. В. Доманицького) і з того самого року — видання вінніпезької „Просвіти“ в Канаді. Пізніше появилoся ляйпцігське видання Катеринославського видавництва (народне видання „Кобзаря“ за ред. Дра В. Сімовича 1921. р.) і видання „Українського Слова“ в Берліні 1922. р. Майже одночасно з цими виданнями вийшли малі „Кобзарі“ (вибори для дітей) у Станиславові 1920. р. і Львові 1921. р. З пізніших львівських видань є в музейній збірці ще перший том „Кобзаря“ (ч. ч. 1 і 2), виданого за редакцією Дра М. Сабата 1929. р. З советських видань Музей має п'ять „Кобзарів“ — два харківські з 1927. р. (вибрані поезії за редакцією О. Попова й друге видання в редакції І. Айзенштока та М. Плевако), а з київських — видання „Книгоспілки“ з вступною статтею В. Коряка, перший том академічного видання 1939. р. з поезіями 1837—1847. рр. та ювілейне видання 1934. р. за редакцією В. Затонського і А. Хвилі. Крім того, поезії з „Кобзаря“ є ще в повних виданнях творів Т. Шевченка, або видані окремо, чи в антологіях. В найостанньому часі колекція „Кобзарів“ поповнилася ще такими новішими виданнями: краківського видавництва 1940. р. — ліліпут, Літературної бібліотеки й видрукований латинницею та циклостильове видання в століття „Кобзаря“, також з 1940. р. виданий у Ярославі „Кобзарь“ для дітей.

Видань окремих творів Шевченка або їх збірок є в музейній колекції значна кількість, між ними й деякі досить рідкі: напр., львівське видання Кс. Кликовича „Сон“ з 1865. р., женецьке видання поезій з 1890. р., „Тризна“ (Львів, 1902. р.), „Наймичка“ (СПБ, 1904. р.) і „Катерина“ СПБ, 1905. р.). Ті самі твори („Наймичка“ й „Катерина“) є й у виданні московського „Посередника“ з 1911. р.; „Невольник“ вийшов у Чернівцях 1911. р. й у Львові 1914. р. На спомин про 50-ті роковини смерті Т. Шевченка київське видавництво „Час“ випустило 1911. р. цілу серію маленьких книжечок з окремими творами Шевченка. З них у Музеї є вісім: „Утоплена“ та „Хустина“, „Перебендя“ й „Думи мої, думи“, „Гамалія“, „Іван Підкова“ й „До Основ'яненка“, „Чернець“, „До мертвих і живих та ненароджених“, „Причинна“, „Тополя“. В роковини 1914. р. вийшов у Львові вибір поезій Т. Шевченка й окремо „Невольник“, а в Коломиї — історичні поеми Т. Шевченка з поясненнями Д. Николишина. Історичні поезії Шевченка появилися в Києві 1939. р. в академічному виданні за редакцією С. Білоусова і О. Велічкова.

З років війни й пізніших є в Музеї видання Союзу Визволення України й деякі таборів. У Відні 1915. р. вийшов „Великий Льох“, у Фрайштадті 1918. р. три поеми Шевченка („Сон“, „Кавказ“, „Суботів“), а в Вецлярі 1920. р. „Гайдамаки“ й видання полонених українців вецлярського табору „Тарасові Шевченкові в 102 роковини його уродин“. Празькі видання „Всесвіту“ з 1920. р. представлені в Музеї окремими публікаціями таких творів Шевченка: „Єретик“ або „Іван Гус“, „Кавказ“, „Холодний Яр“ і „Розрита Могила“, „Тополя“ й „Перебендя“, „Гамалія“ й „Тарасова Ніч“. З ляйпцігських видань Української Накладні є Шевченкові „Музика“ й „Артист“; з берлінських 1922. р. два томи „Повістей Шевченка“ (Видання „Українського Слова“) й „Думка“. В самому останньому часі Музей одержав ще видання Галицької Накладні „Гайдамаки“ з ілюстраціями А. Сластьона, а також „Наймичку“ краківського видання 1940. р. і того самого року „Сон“ і „Послання“ з Холма.

З советських видань окремих Шевченкових творів є в Музеї: „Революційні поезії Шевченка“ з передмовою Є. Григорука (Київ, 1921. р.), Дневник Шевченка в редакції І. Айзенштока (вид. 1925. р.) і той самий твір у московському виданні 1939. р. та видані Інститутом Т. Шевченка 1927. р. — „Єретик“, „Сон“ і „Кавказ“, „Назар Стодоля“, „Катерина“. З західньо-українських видань є коломийське видання політичних поем з поясненнями Ом. Цісика (1925. р.) і того самого року ужгородська книжечка „Поезії для дїтей“. Крім того всього, між виданнями Т. Шевченка є ще в Музеї фотографічна відбитка власноручного письма Т. Шевченка з поеми „Іван Гус“ з присвятою П. Шафарикові. В зв'язку з виданням окремих творів Шевченка можна зазначити й інсценізації його тво-

рів, з яких в Музеї є праці Л. Курбаса, М. Кропивницького, В. Ковальчука, В. Лопушанського й інш. авторів.

З окремих видань творів Шевченка в чужих мовах є в Музеї білоруські, російські, чеські, німецькі, португальські, англійські й французькі. Найдавнішим в цій групі видань музейної збірки є Шевченкова „Кацярина“ — вийшла 1911. р. в перекладі Ф. Чарнышэвіча за редакцією Я. Купали. З московських — є „Стихотворенія Т. Шевченка въ переводѣ русскихъ поэтовъ“ (СПБ, 1913. р.) і Шевченкова „Марія“, видана в Берліні 1904. р.; з чеських — празьке академічне видання перекладів Ружени Єсенської і переклад Ф. Тіхого Шевченкового „Гуса“ (1918 і 1919. рр., останнє з транскрибованим українським текстом). Польські переклади Шевченка видав окремим томом Український Науковий Інститут у Варшаві 1936. р. Англійські переклади з Шевченка були публіковані у Вінніпезі 1922. р. (The Kobzar of the Ukraine, by A. J. Hunter) і 1933. р. (Ukrainian songs and lyrics, translated... by Honore Ewach). Переклади Шевченкових творів німецькою мовою друковані в VI зшитковій видань Українського Наукового Інституту в Берліні 1936. р., французькі переклади — в Anthologie de la littérature ukrainienne jusqu'au milieu du XIX siècle, що вийшла в Парижі 1921. р., як видання Українського Соціологічного Інституту. Нарешті, перед кількома роками появилася в Бразилії книжечка Сильвестра Калинця (Taras Chevtchenko, sua vida e obras. Parana, 1936) з перекладами поезій Шевченка португальською мовою.

З праць чужих авторів про Шевченка і чужомовних публікацій взагалі є в Музеї літературна студія Дра Альфреда Ёнсена, видана у Відні 1916. р. (ст. 152), а також її український переклад Дра Ів. Мандзюка, виданий у Перемишлі 1921. р.; далі видана накладом Є. Вирового серія нарисів проф. Д. Дорошенка про Шевченка, як українського національного поета, мовами німецькою, французькою, англійською й італійською та того самого автора «Die Forschung über T. Ševčenko in der Nachkriegszeit» (Ляйпціг, 1932). Має Музей і збірну публікацію про Шевченка видання Українського Наукового Інституту в Берліні з працями німецьких і українських авторів професорів: К. Майера, І. Шпехта, З. Кузелі, І. Мірчука, як рівнож давнішу працю чеського професора Яна Махалія (Taras Ševčenko, Прага, 1919. р.) та письменника Ол. Земка (вийшла в моравському Берні 1933. р.), а з перекладів Вл. Краніхфельда п. з. „Т. Шевченко, співак України“ (переклад Ом. Ревюка, Скрентон, 1919. р.).

Із збірних видань розвідок про Шевченка та його творчість в Музеї ВБУ є обидва збірники п. з. „Шевченко та його доба“, видані ВУАН 1925 і 1926. рр., та обидва річники збірника Інституту Т. Шевченка в Харкові, а також т. І Шевченківського збірника, що вийшов 1914. р. у Петербурзі, київський збірник 1921. р. п. з. „Тарас Шевченко“ (за редакцією Є. Григорука і П. Филиповича), харківський ілюстрований збірник 1920. р. „На роковини Шевченка“ й, нарешті, IV кн. „Радянського літературознавства“ 1939. р.

З пам'ятних видань, що появилися у зв'язку з роковинами Шевченка, є львівські з рр. 1865, 1883, 1890, 1911 і 1921, поетична антологія В. Супранівського (Золочів, 1911. р.), великий Вінок М. Комарова (Одеса. 1912. р. із віршами українськими, білоруськими, польськими й московськими), Вінок В. Лебедевої, Тараса п'яти роковини у Відні (1866. р.), видання Хабарівської „Просвіти“ з 1920. р., берлінське 1921. р., вецлярське 1920. р. („Достойно єсть“), харбінське 1928. р., збірники „Шевченкові дні“ за редакцією С. Васильченка й Я. Чепіги (Київ, 1926. р.) й ужгородське видання „В пам'ять 70-ліття смерті Т. Шевченка“ з 1931. р. До цих пропам'ятних видань належить також і видання присвячених Шевченкові поезій Б. Лепкого, О. Федьковича (1866. р.), Климковича (1886. р.) та інш.

З окремих бібліографічних публікацій про Шевченка Музей має лише книжку Мик. Яшека : Т. Шевченко, матеріали до бібліографії, 1903—1921.

З праць окремих дослідників Шевченка досить повно зібрані в Музеї розвідки покійного акад. Ст. Смалъ-Стоцького, друковані свого часу в різних органах, а також і окремо, й частково перевидані 1934. р. Українським Науковим Інститутом у Варшаві під спільним заголовком: Т. Шевченко. Інтерпретації. З окремих публікацій акад. Ст. Смалъ-Стоцького є, між іншим, „Ідеї Шевченкової творчості“, „Читанє Шевченкових поезій“, „Діти, батьки і внуки у Шевченка“ (всі видані у Львові 1914. р.) й деякі інші.

З більших праць інших дослідників-шевченкознавців є праці М. Драгоманова „Шевченко, українофіли й соціалізм“, Д. Багалія про Шевченка й Кирило-Методіївців (Харків, 1925. р.), В. Коряка — Боротьба за Шевченка (Харків, 1925. р.), О. В. Багрія — Т. Г. Шевченко (Харків, 1930. р.), А. Річицького — Т. Шевченко в світлі епохи (Берлін, 1923) і рецензія Остапа Грицяя на цю працю, М. Плевака — Т. Шевченко (Харків, 1926), Є. С. Шабльовського — Т. Г. Шевченко та його історичне значіння (видання ВУАН, Київ, 1933. р.), Іл. Свенціцького — Шевченко в світлі критики й дійсности (Львів, 1922. р.) й багато інших.

Біографічних праць про Шевченка є в Музеї понад десять, а саме таких авторів: Ол. Кониського двотомова хроніка життя Т. Шевченка — Грушівського (Львів, 1888 і 1901), В. Сімовича, В. Верніволі, Ол. Грушевського, С. Єфремова, Ом. Огоновського, С. Корбута, М. Брацайка, Д. Лукіяновича, Ол. Кукулівського (Київ, 1901. р.), Ів. Белоусова (Москва, 1924) і І. Стебуна (Київ, 1939. р.).

Особливо багато зібрано в Музеї праць менших — тих авторів, що досліджували окремі питання Шевченкового життя або його творчости. З них зазначимо тут хоч деяких авторів, насамперед таких, як Вол. Дорошенко (про Шевченкову освіту, його думки, подорож на Волинь 1846. р., „Криницю“ та інш.), М. Возняка (про Шевченка й княжну Репніну), П. Зайцева, В. Щурата (про творчість Шевченка і замітки до поем Шевченка), а також І. Айзенштока (про шевченкознавство, як сучасну проблему), Євг. Бачинського, Л. Білецького, Іл. Борщака (про Шевченка у Франції), М. Галушинського, О. Гермайзе, М. Гнатишака (про Т. Шевченка і релігію), О. Грицяя (Шевченко, як учитель), О. Грушевського (історичні твори Шевченка), Д. Донцова, Д. Дорошенка, С. Єфремова (Шевченко й українське письменство), Й. Кобилянського, Фр. Коковського, Ол. Колесси (монографія про Шевченка й Міцкевича), Г. Костельника (про Шевченка з релігійно-етичного становища), З. Кузелі, Д. Лежогубської, Б. Лепкого (Шевченко про мистецтво), Ант. Лотоцького (про Шевченка в німецьких перекладах), Ол. Лотоцького, Д. Лукіяновича, А. Луначарського, Л. Луцева, Т. Лущинського, Євг. Маланюка (Шевченко і славянофільство, два Шевченки), М. Мочульського, Б. Ольхівського, М. Павлика, Є. Ю. Пеленського (Шевченко і Галичина), П. Понятенка, В. Сімовича, С. Таранушенка (лермонтовські мотиви в „Кобзарі“), П. і П. Терпилів (Гете і Шевченко), П. Филиповича (Шевченко і Декабристи), С. Черкасенка (до проблеми народніх ритмів у Шевченка), Як. Яреми (про уяву Шевченка) і т. д.

Спеціально про малярські праці Шевченка Музей має монографії проф. Дм. Антоновича, акад. Ол. Новицького (Москва, 1914 і Київ 1930. р.) та інш. праці. Останнім часом до них додана ще праця М. Г. Бурачека — Великий народній художник (1939. р.) з 75 репродукціями художніх творів Т. Шевченка.

Крім того всього, багато ріжних розвідок і заміток про життя і творчість Шевченка розкидано в ріжних періодичних і неперіодичних виданнях — часописах, журналах, одноднівках, календарях, збірниках, каталогах і т. п., що також належать до шевченкіани й кількість яких в Музеї обчислюється тисячами назв. Серед часописів із шевченкіаною велика кількість чужомовних. Особливо багато російських, що з них деякі містять досить цікаві статті (напр. М. Меншикова). Між цими чужими публікаціями є такі, як „Современное Слово“ (СПБ, 1911), „Русскія Вѣдомости“ (Москва, 1911), „День“ (1914), „Рѣчь“ (СПБ, 1911), „Новое Время“ (СПБ, 1911 і 1914), „Искры“ (Москва), „Студенческое Дѣло“ (Москва, 1914), „Сѣверная Рабочая Газета“ (СПБ, 1914), „Одесскія Новости“ (1911), „Путь Правды“ (СПБ, 1914), „Литературенъ Гласъ“ (Софія, 1934); „Pion“ (1936), «Praha-Moskva» (Прага, 1939), «Národní Práce», «A-Zet» і багато інш.

Так само тисячами обчислюється й кількість шевченківських листівок, фотографій і ріжних дрібних друків. Серед останніх особливо багато ріжних запрошень, програмок, афіш і т. п. памяток шевченківських свят, академій, панахид, вистав, концертів і т. п. Цей матеріал — як, зрештою, й усі інші матеріали в шевченківській колекції — громадяться в Музеї з цілого світу. Є між цими матеріалами друки з Наддніпрянщини, Галичини, Буковини, Басарабії, Закарпаття й Кубані; є з Далекого Сходу, Північної й Південної Америки (Нью-Йорк, Філадельфія, Пасейк, Буенос-Айрес, Куритиба й інш); також і з ріжних міст Євро-

пи: з Брюсселю, Відня, Берліна, Білгорода, Букарешту, Шалета і т. д. Особливо багато є з Чехії та Словаччини: з Праги, Братислави, Берна, Подебрад, Ліберця, Ржевниць, Мл. Болеслави і т. д.

Репродукції з малярських та графічних творів Шевченка зібрані в Музеї досить повно, і то, як на окремих листах, так і в різних виданнях. Між цими матеріалами є й видані Петербурзьким Благодійним Товариством Альбоми рисунків Шевченка. Так само повно зібрав Музей і портрети Шевченка. Ці портрети є в різному виконанні і в різному матеріалі: портрети мальовані, рисовані, різьблені й інш. Скульптурних погрудь Шевченка є в Музеї кілька — найбільше з них роботи Стівуненка, найменше — скульптурна мініатюра з воску роботи Ерато Маврогордато. Найстаршою скульптурою є статуетка Ф. Балавенського 1911. р.; погрудь роботи Дра Ю. Русова є два. Останнім часом Музей одержав ще два погруддя роботи Н. Левитської. Крім того, є ще більше розмірами гіпсове погруддя Шевченка й одна статуетка М. Гаврилка.

Портретних релієфів Шевченка є в Музеї п'ять: гіпсова медаль роботи В. Масютина, теракотовий релієф Мих. Гаврилка, бронзовий І. Крука, К. М. Антонович і ще два жетони невідомого майстра.

В колекції портретів мальованих і рисованих багато є репродукцій автопортретів, праць невідомих авторів, а також портретів Шевченка, виконаних в таборах полонених за світової війни й підчас інтернування українського війська в Чехії й пізніше на еміграції. Є також праці відомих або знаних майстрів, як от Ф. Красицький (два портрети), Іл. Рєдін, В. Масютин, Б. Лепкий, П. Омельченко, К. Антонович, сен. Шиянів (оригінальний портрет, виконаний по трафарету), П. Березняк, Петро Ш. 1916. р., Ілляшевич, Статників 1925. р., М. Харченко 1922. р. (Нова Загора в Болгарії) і т. д.

З гравюрних портретів Шевченка, крім автопортретів, є в Музеї праці В. Касіяна, О. Кульчицької, Сахновської, Налепінської, Р. Мараза (з Америки), силуетний портрет П. П. Холодного, В. Кричевського і т. д. Крім того, є ще багато листівок з портретом Шевченка й різних фотографій його портретів або погрудь. Між цими останніми є фотографії портрету роботи М. Іє, проекту пам'ятника Шевченкові в Катеринославі, погруддя Шевченка на пам'ятнику в Ліберці, незакінченого погруддя роботи М. Гаврилка в Полтаві і т. д. Має Музей також і репродукцію оригінальної фотографії Т. Шевченка художника Досса, також окремі портретні видання — напр. Української молоді Підкарпаття в Ужгороді або Українського Центру в Куритибі з 1929. р. Колекціонує Музей і портрети Шевченка друковані на настінних календарях (напр., харбінському 1934. р., або львівському „Дзвіночка“ і т. д.) або на квитках (напр., шевченківської лотереї в Ньюорку), на марках чи фільмових сценаріях та програмках і т. п.

Відділ Шевченкіана, як закладався, так і поповнювався виключно з дарів — так само, як і всі інші колекції Музею. Між жертводавцями, крім самого директора Музею, проф. Дм. Антоновича та покійного голови Т-ва акад. Ст. Смаль-Стоцького, можна назвати десятки осіб, які своїми дарами причинилися до розросту шевченківського відділу.

Зібрані в шевченківському відділі Музею ВБУ колекції вже тепер представляють одинокую своєю повнотою збірку шевченкіани. Матеріалами цієї збірки вже користувалися для дуже важких національно-культурних завдань (напр. для видання повного збірника творів Шевченка у Варшаві й „Кобзаря“ в Празі або при влаштуванні шевченківської вистави чеської Академії Наук в Музеї королівства чеського в Празі 1939. р.). В 1940. р., з нагоди століття „Кобзаря“, Музей влаштував власну шевченківську виставу, яка була розташована в цілому верхньому поверсі музейного дому (7 кімнат). На цій виставі, що її оглянуло багато місцевих і приїзжих відвідувачів-українців і чужинців — Музей міг розмістити лише частину зібраних у нього шевченківських матеріалів.

С. Наріжний.

